

دار الفنون

ادبیات فارسی و ادبیات اسلامی

فلسفه ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیا ، ادبیات

ایک آبدہ بر نشر اول نور

مندرجات :

تورک ایل - اسکی تورکلر دین [ضیا کوک آلپ]
 انسانلرک احوال روحیه لری آواسنده کی فردی فرقلر حقنده تدقیقات [دوکتور غ. آنشوتس]
 « هانری برغسون » و « آرتور شوپنهاور » [غونته ر یاقوبی]
 الجزیره ده جبل سنجارک جنوبنده کی اوواده واقع مملحه لره داتر
 ملاحظات جغرافیه [دوکتور اونفر]

زمره فسی

فلسفه ده مصداق [پول ژانه] [احمد نعیم]
 کتابیات تحلیل لری

استانبول - مطبعه عامره

۱۳۳۳

« هانری برغسون » و « آرتور شوپنهاوئر »

احوال مهمه حاضره آلمان متفکرینی مشکل بر موقع مواجهه سنده بولندیریور . دشمنلر من آلمان وحشتی نقراتیله آلمان عرفانه ده هجوم ایدیورلر . آلمانیا ایسه یالکز دشمن حکومت و اردولریله محاربه ایدیور ، دشمن اردوسی خارجنده قالان اهالی یه قارشو هیچ بر سؤ نیتی اولدینی کبی دشمنلرینک علوم و صنایعنه قارشو هیچ بر عداوت پرورده ایده من . بوکا بناء آلمان متفکرینی ، احوال حربیه یه رغماً ، دشمن ممالکنده جلوه نما اوله کلن اجتهادات فکریه ایله مناسبات و علاقهلرینی قطع ایتمه مشلردر . لکن دشمنلر من بو حرکتلرنده دوام ایتدیکجه آلمانلرک اعتدال دم و متانتلرینی مشکل بر امتحانه تابع بولندیریورلر . دشمنلرک آلمان عرفانه قارشو بو قیل اسناداتی ایسه کندی کندینه منتقض اولدیغندن ، مقابله یه دکل مدافعه یه بیله دکمز . آلمان ترقیات علمیه و فکریه سنک کرک ماضی ده کرک زمان حاضرده ، دشمن ممالکی داخل اولدینی حالدہ دنیانک هر بر طرفنده حائر اولدینی اهمیت عظیمه ، بو اسناداته قارشو پارلاق بر مدافعه تشکیل ایدر .

بو مقاله مزده آلمان حیات فکریه سنک حائر اولدینی جهانشمول نفوذینک یالکز بر تجلی سندن بحث ایده جکمز . بو مقاله ده فرانسز فیلسوفلرندن « هانری برغسون » ایله اونک آلمان فیلسوفی « آرتور شوپنهاوئر » ک آثارندن وقوعبولان استفاضه سندن بحث ایده جکمز . بو تدقیقام ایلک دفعه اوله رق آمریقا رسائل موقوته سندن « The Monist » غزته سنده ^[۱] و بعده « Internationale Monatsschrift » ده ^[۲] انتشار ایتشدی . او صره لرده بر چوق آلمان متفکرلری « هانری برغسون » و شوپنهاوئر حقنده کی مطالعاتی اهمیتله تاقی ایدرک بو مطالعاتی بر چوق دلائل جدیده ایله تأیید ایتشلردی . از جمله I. Antal ایله H. Bönke نک شوپنهاوئر جمعیتک اوچنجی و بشنجی سالنامه لرنده انتشار ایدن مقاله لری شایان تذکاردر . بو مقاله مزده بو ایکی متفکرک برغسون حقنده کی افکار جدیده لرینه ده بنای مطالعه ایدلمشدر .

[۱] جلد ۲۲ ، صیفه ۵۹۳ .

[۲] جلد ۱۰ ، صیفه ۴۵۲ .

لکن اول امرده شوراسی شایان دقتدرکه فلسفه سنک اس اساسنی آلمانیا به مدیون اولان برغسونک کندیسی بیله آلمان حیات فکریه سنی « باربارلق » له توصیف ایدرک قدرینی تنقیصه قالدیشیور. بونقطه یی بوراده قیدایتمک فائده دن خالی دکلدرکه بزم ۱۹۰۶ سنه سنده طانیه بیلدیکم برغسون، آلمان عرفاتی باربارلق صورتنده تلقی ایتمکدن پک اوزاقدی. او تاریخده ایسه بو عرفاندن پک چوق استفاده ایتمش اولدیغنی تکرار ایدر، « ووندت » Wundt ی حرمتله یاد و « دقت » ک ماهیتی بحثنده آلمان روحیونی ایله احترامکارانه مناشه ایدرک افکار ذاتیه سنی بسط وتوسیع ایدردی. محاربه دن اول قلمه آلدینی بتون آثار ومؤلفاتده دخی آلمان فیوضات فکریه سندن استفاده ایدیور. بوندن ماعدا برغسونک « دیلته ی » Dilthey، « دریش » Driesch ویا « زیمل » Simmel کی آلمان حکما سنه قارشو بر توجه مخصوص پرورده ایتدیکی و نظریاتنک، انکلتزده اولدیگی قدر دکلسه ده، آلمانیا ده عظیم بر رغبته مظهر اولدینی نظر دقته آلیرسه، فرانسز فیلسوفنک بو صره ده آلمان حیات فکریه سنه قارشو اولان هجوملرینی غیر طبعی، متهیج بر حالت روحیه به عطف واسناد ایتک ایجاب ایدر.

آلمان فیلسوفی آرتور شوپنهاوئرک آثار فلسفیه سی، هاتری برغسونک باشلیجه نظریات و افکارینک مأخذ و منشائی تشکیل ایدر. بونی بر تفصیل ایضاح ایتکه تشبث ایده جکم؛ عینی زمانده برغسونک « پراغماتیسیت » اولدیغنه دائر آره صره وقوعبولان مدعای تنقید و جرح ایده جکم. « برغسون »، « شوپنهاوئر » ک پراغماتیسیت اولماسنی ایجاب ایتدیرن عین سبب و فکردن طولانی پراغماتیسیت دکلدر.

« پراغماتیسیموس » Pragmatismus ذهانبجه حقیقت واقعیه دائر علی العاده ایدنیلن مفهوم، عالم اشیاده مستقلاً مقابلی بولنمیان بر « واسطه مفهوم » ندن عبارتدر. بزم عالم حقنده ایدندیکمز تصور، فی الاصل صنعتکارانه ایشلنمش بر واسطه عمل، افعال بشریه ایچون بر آلات طاقندن بشقه برشی دکلدر. « فیخته » Fichte « عالم واسطه ایفای وظائفدر » دیر دوروردی. « پراغماتیسیتلر » ایسه « تصور عالم » احتیاجات حیاتک تطمینی ایچون بر « واسطه » در، دیرلر.

برغسونک فلسفه سنده بوکا مماثل افکاره تصادف اولنور. برغسونه نظراً انسانک ذاتی فاصله سز تمادی ایدن ذی حیات بر فعالیتدن عبارتدر. انسانک وارلنی جسمندن متشکل

دکل، بلکه جسمک فعالیت، بو فعالیت احضار ایدن حادثات شعوریه، انسان معرفتیه حیز فعله چیقان وقایع درکه بونلر بتون وارلغنی تشکیل ایدر. انسان یتیش، سکسان ویا طقسان سنه مدته فاصله سز دوام ایدن بر تماشاء بر سلسله اجرا آتدر.

بو تماشاده اک زیاده حائر اهمیت اولان جهت، انسانک، جمله سی عینی جهدهک تحت تأثیرنده بولنان افراد سائر ايله مجادله ایدرک موجودیتنی محافظه ایتمی کیفیتدر. برگسونک فلسفه سنده بو مسئله ده قطعی بر ماهیتی حائر اولان بر نقطه واردر. انسان مجاهد، افراد سائرینی قسماً کندینه مساوی و قسماً ده اونلردن استفاده ایتک اوزره «مواد جامده» کی تلقی ایدر.

ایشته برگسونک «مواد جامده» یه دائر سرد ایتدیکی نظریه، کندیسنگ پراغماتیکست اوله رق طانمه سنه سبیت ویرمشر. زیرا «ماده جامده» صرف انسانک تصنیع ایتدیکی بر مفهوم مدن عبارتدر. بو «جامد» مفهومی «پراغماتیکسم» ذهابنده کوردیکمز «واسطه» مفهومک عینی در. حیوانات ایچنده روح سز، جانسز واسطه لر ادراک ایده بیلن یالکیز انساندر. بو واسطه لر سایه سنده انسان عادتاً اعضای بدنیه سنی تکثیر ایدر. بالطه ايله او قدن باشلا یوب دائماً یاپدینی اختراعات جدیده سیله انسان اقتدارینی الی نهایته آرتیریور. برگسونه نظراً اک جالب دقت نقطه شودرکه عالم، واسطه اوله رق تلقی ایدیه ایدیه، «ذهن» یالکیز انسانک حیاته خاص بر استعداد شکننده تجلی ایدیور. «ذهن»، اشیانک بالتجربه کشف ایدیلن «قابلیت خدمیه» لرندن بی روح واسطه لرکی استفاده ایده بیلیمک استعدادندن بشقه بر شی دکلدر. بو نقطه نظره کوره «ماده جامده» ذهنک صنعی بر مفهومی صورتنده تظاهر ایدر.

«شی» مفهومی واسطه اولق نقطه نظرندن ادراک اولتنجه، معرفت بشریه ده واسع بر اهمیت اکتساب ایدر. مثلاً معین بر شکل وجسامتده آغاجدن معمول بر جهاز یازیخانه اوله رق قوللانیلیور. حالبوکه شو جهازده یازیخانه نامنه هیچ بر شی موجود دکلدر. «یازیخانه» انسانلرک حصول مقاصدینه خادم ذهنمز طرفندن وجوده کتیرلش بر واسطه مفهومندن بشقه بر شی دکلدر. «واسطه» دیمک فعالیت بشریه نک حصولنی ممکن قیلان شی دیمکدر. بزم مثالزده آغاجدن معمول جهاز یازمق و اوقومغه یارایور. ایشته اونک بتون اساس ماهیتی فعالیت بشریه ده مندر. شو ماده بی تکرار بو دائرة مضیقته نک

خارجہ چیتارمق، آغاج کوزمر اوکنده طورورکن یازینخانه مفہومندن ایرلق فوق العادہ مشکل برکیفتدر. بوکا موفق اولسه قدہ ماصہ تصورندن صرف نظر ایدہ میز. ماصہ تصورندن صرف نظر ایتسہک ینہ «جهاز» اورادہ طورییور. جهازندن قطع نظر ایتسہک ینہ «شی» باقی در. یالکز «شی» مفہومنک ماوراسنہ کچدی کمز زماندرکہ ذہنک «واسطہ مفہومی» زائل اولہ بیلیر. زیرا «شی» دخی، برغسونہ نظرآ، فعالیت بشریہ نک دائرہ سی داخلندہ برآلت وظیفہ سی کورور. «شی» بر واسطہ مفہومیدر.

حقیقت واقعہ یی بو وجهله بر «عالم اشیا» صورتندہ ادراک ایتک، اونی شمیدن واسطہ لردن متشکل برعالم کبی محدود بر نقطہ نظر دن ادراک ایتک دیمکدر. «عالم اشیا» یی تصور ایتک اوزرہ توسل ایتدی کمز صورت، برغسونہ نظرآ، مکندر. مکاناً کورمک دیمک فعالیت بشریہ ایچون زمین حاضر لاق دیمکدر. شو تقدیرده مکان، هر طرفہ واسطہ کورن «معرفت ذہنیہ» نک منشائی در. مکانک شو خدمت مخصوصہ سی اونک هر شیئی مساوی قیلان یکنسقلغہ مبنی در. مکانک یکنسقلغی سایہ سندہ درکہ حقیقت واقعہ، مکان طرفندن اورتلنجه، انسانک احتیاجات روزمرہ سنہ کورہ، هر هانکی نقطہ سندن ایستہ نیرسہ تقسیم ایدیلہ بیلیر. مکان ایچندہ تظاهر ایدن حقیقت واقعہ دخی مکانہ تطبیق ایدیلن شو تقسیمہ بالضرور تابع بولنور. مع مافیہ برغسون حقیقت واقعہ یی Wirklichkeit بر مقدار قابلیت انقسام تحمیل ایتش اولمغله برابر «واقع» ک ذاتی غیر قابل انقسام عد ایدر.

حقیقت واقعہ نک تحیز ایدلسی Verräumlichung کیفیت، اشیا دن ماهیت کیفیت لرینی اک صوک اثرینہ وارنجه یه قدر سلب ایدن حکمت ریاضیہ ده، مرتبہ قصوی ده ظاهر و عیاندر. عالم احساساتک رنکارنک تنوعنه بدل، برغسونہ نظرآ، بورادہ صرف رنکسز بر فضا باقی قالیر. ایستہ حکمت ریاضیہ نک، محیط خارجی یی مقاصد مزہ توفیقاً اعمال وتعدیل ایتک خصوصندہ اک مکمل عامل اولسی وعینی زمانده «تفکر ذہنی» نک مرتبہ علیاسنی تشکیل ایتسی هپ بوسیدن طولایی در.

ذهنمز زمان حقندہ ده بوکا ممائل بر اصول تعقیب وتطبیق ایدر. ذہن زمانی تحیز ایدر. بز برجهله اهتزازات صوتیہ۔ مثلاً بر شی اوزرینہ اوچ کرہ اوروب اوندن متحصل اصوات۔ استحضار ایتدکجه، بو اصواتی علی العادہ زماناً بر برینی متعاقب دکل بلکه بر خط مستقیم اوزرندہ یان یانہ ویا بری دیگرک آرقہ سندہ بولنان اوچ نقطہ صورتندہ

تصور ایدرز. صرف زمانی تعاقبک تصویری بزم ایچون مشکل بر کیفیتدر. حتی تسلسل زمان دها زیاده اوزادینی تقدیرده بوتصور کلیاً مستحیل اولور. بر آز دها امان ایدیلیرسه بونک بویله اولسی طبعی ایجابندن اولدینی کوریلور. « استحضار » ایتک بالخاصه یکنظرده احاطه ایتک دیمکدر. یکنظرده احاطه ایتک ایسه نقاط مختلفه یی تعاقب زمانی ده بر برینک آرقه سنده کورمک دکل، بلکه بو نقطه لری عین زمان ایچنده یان یانه کورمک دیمکدر. بوکا « استحضار » دینمسی بوندن در.

شو تقدیرده زمانی یکنظرده احاطه ایتک ضرورتی، بزی اونی تحیز ایتکه سوق ایدر. بوضورتله جریان زمانه دخی « عالم اشیا » مکانه عائد مخرجک عینی ویرمک ایجاب ایدر. واقعا زمان متحیز اشیا مکانک اوج بعدینه مالک دکلسه ده حکمت ریاضیه حاضره اربابجه زمان، اشیا مکانک دردنجی بر بعدی کبی تلقی ایدلیدیکی کبی بین الناس دخی تمديد ایدلمش بسیط بر خط مستقیم صورتنده عد اولنه کلکده در. شمدی بر نقطه دها قالدی: بوراده دخی، جریان زمانده ظهور ایدن حادثات خصوصیه دن رنکارنک تنوعلری بر طرف ایدرک متحیز زمانی، اشیا مکانی کبی، ارزومز وجهله تقسیم ایتک لازم کلیر. بوسایه ده ذهنمز زمانک محتویاتندن صرف نظر ایدرک اوندن مقاصدمز کوره استفاده ایده بیلیر. ساعتزک مینه سیله دائره شکلنده بوکولش اولان خط مستقیمی، ذهنک زمان حقنده تعقیب ایتدیکی شو وتیره نک مجسم بر تمثالی کوستر.

تحیز زمان کیفیتک اهمیت فعلیه سی حافظه نک وتیره اعمالنده عیاناً کوریلور. قوه حافظه وظیفه سی، ولو قسماً اولسون، « صور محسوسه » احیا ایتک صورتیه ایفا ایدر. بونده تحیز زمانک مؤثر بر دخلی وارددر. زیرا ماضیه انتقال ایتش زمانی، بز آنجق اوکا مکان عطف ایتک صورتیه استحضار ایدرز. کیفیت تخطردن کله جک زمانده استفاده ایتک مراد اولندقدده کذا کله جک زمانی - استقبالی - دخی مکان ایچنده استحضار ایتک، یعنی جریان ایده جک اولان زمانی مرورندن مقدم « استحضار » ایتک مجبوری حاصل اولور. ایشته ماضی و استقبالی حال حاضره عائد مکانه کتیرمک سایه سنده درکه، ماضیه قیاساً، استقبالك حاده ضبط و احاطه سی قابل اولور.

برغسونک « پراغماتیسیت » اوله رق تلقی ایدلمسک سبی اونک یوقارودن برو خطوط اصلیه سندن بحث ایتدی کمز شوافکاریدر. بوافکارک منشائی برغسونک « ذهن » حقنده کی

نظریه سنده آراملی در. بوفیلسوفك فكرنجه «ذهن»، حیاتك انكشاف و ادامه سنه لازم اولان وساطلی احضار ایدن برعاملدر. ذهن انسانك تجاربنی برعالم اشیایه تحویل ایدر. اشبو وظیفه ی کورمك اوزره قوه مدرکه، حقیقت واقعنك تنوعنه بدل - هر هانکی بر نقطه دن قابل انقسام بر یکنسقلق عرض ایدن - مکاندن استفاده ایدر. کذا عین سبب و مقصده بناء زمانی دخی تحیز ایدر. ذهنك، اعمال وساطط، مکان معرفتیه عالمی توحید و زمانی تحیز ایتمکدن مرکب اولان فعالیت مثله سنه دائر برغسونك سرد ایتدیکی شو نظریه، بزی «آرتور شوپنهاوهر» ك فلسفه سنه ایصال ایدر.

«پراغماتیسموس» ماهیتی حائر اولان افکارینه رغماً، «برغسون»، «شوپنهاوهر» ك «پراغماتیسست» اولماسنی ایجاب ایتدیرن عینی سبب وفکردنطولایی، «پراغماتیسست» دکلدر. پراغماتیسموس، ذهنك اعمال وساططدن عبارت اولان ماهیتی فلسفه ساحه سنه ادخال ایتك ایستر. «برغسون» ایسه، «شوپنهاوهر» کبی، ذهنك شو ماهیتی یالکز ادراك عامه ایله علومه حصر ایدر، و «پراغماتیسموس» تماماً ضد و مخالف اوله رق، ذهنك اعمال وساطط شانندن اولان ماهیتی فلسفه ساحه سندن کلیاً اخراج ایدر. کرک «برغسون» کرک «شوپنهاوهر» ایچون فلسفه «پراغماتیسموس» ك نهایت بولدینی یرده باشلار. بو اعتبارله بو ایکی متفکره کوره هر حقیقی فلسفه نك ایلك تشبثی کندینی پراغما-تیسموسدن آزاده قیلمق در. فیلسوف اولق ایچون پراغماتیسموسك بتون اصول وقواعدندن صیرلمق شرطدر. شویله که «پراغماتیسموس» عالمی مکان ظرفی ایچنه قور، فاسفه ایسه شو ظرفی یرتوب آتملی در. «پراغماتیسموس» زمانی تحیز ایدر، فلسفه ایسه زمانی مکاندن تنزیه ایتلی در. پراغماتیسموس هر شیئی استفاده منر ایچون قوللانیدیغمر بعض واسطه لرکی تلقی ایدرکن فلسفه هر شیئی حد ذاتنده حائر بولندینی اهمیت نقطه نظرندن حکم و تقدیر ایدر.

علی العاده انسان طالی، اوندن استفاده ایتك مقصدیله، «خارجاً» ادراك ایدر. فیلسوف ایسه عالمی ماهیت ذاتیه سنده، «باطناً» طانیر. فیلسوف اولان کیمسه عامه نك تعقیب ایتدیکی یولی بیراقرق آیری بر استقامته طوغرو یورور. بو تبدیل استقامت سایه سنده درکه اشیانك ذاته نفوذ ایدر. و بو «ذات» ی حیات اولق اوزره طانیر. تعیر دیکرله ففسنده جولان ایدن حیات کندی کندینی طانیر دیمکدر.

ذهنك حياتده كوردیكى خدمت روزمره یی « شوپنهاوهر »، انسانه شهراه عالمی تنویر ایتمك اوزره حیات طرفندن ایقاد ایدلمش برقرارك خدمته تشبیه ایدیور. « شوپنهاوهر » دییوركه: « مدركه عوام ایچون شهراه حیاتی تنویر ایدن برقرار مثابه سنده ایکن صاحب دها اولانلر ایچون عالمی کندیلرینه عیاناً کوسترن برکونش کی در. » عینی تشبیهك برغسون طرفندن همان حرفیاً استعمال ایدلمسی تصادفی اولمقدن زیاده نظر دقتمزی جلب ایتمكه شایان بر کیفیتدر. « برغسون » فلسفه تکاملدن بحث ایدرکن شویله یازیور: « بوفلسفه » ظلمتلرده کندی کندینه حصول یافته اولان « ذهن » دن عالمی تنویر ایدن برکونش وجوده کتیریور. « كرك » « برغسون » و کرکسه « شوپنهاوهر » نظرنده بو قرارك تنویر ایتدیکی ساحه، فی الاصل پك محدود ایکن آنجق تدریجاً توسع ایدوب بتون عالمی احاطه ایتشددر. ایشته برغسونه نظراً بو قرارك ضیاسی آلتنده کورینن عالم، « ماده » تشکیل ایدر. ذهن واسطه سیله بیانن هر شی « ماده » در. بو اعتبارله « ماده » منحصرأ، مکان ایله محاط، زمان متحیزده موضوع، واسطه اوله رق قوللانیلمق اوزره یاپیلمش اولان حقیقتك دیگر برتعبیرندن عبارتدر. برغسونه نظراً ذهن وماده مفهومات متضایفه دندر. بو، عیناً برغسونك سانی شوپنهاوهرك فلسفه سنده بولنان بر فکر در. آلمان فیلسوفی دییوركه: « ماده » [یعنی عالم تصورك مجموعی] آنجق مدرکيه نسبتله موجوددر. مدركه، ماده نك شرط اساسی سی، مابه القیامی، مفهوم متضایفی در. « ماده » ایله « ذهن » آراسنده کی نسبت تضایفك نظریه سنده « برغسون » ایله « شوپنهاوهر » ك طرز تفکر لرنده اولان شوا اتفاق، بویکی متفكرك عالمك طرز ادراك وتاقیسنه دائر در میان ایتدکلی افکار اساسیه لرنده، بزه دها صمیمی، دها درین بروحدت نظر کشف ایتدیریر.

اولا، ساده ذهن ایله ماده آراسنده کی نسبت تضایف دکل، بلکه ذهنك فعالیت مثانه سنك دخی اساساً « شوپنهاوهر » طرفندن کشف واره ایدلمش اولدیغنی کورور. بو مسئله یی ایضاح ایده لم:

« برغسون »، ذهنك، عالمی ماده شکلنده کوسترمسی بالخاصه بزم عالم اوزرنده اجرای تاثیر وعمل ایده بیلمک کمز ایچوندر، دییور. بونك کی « شوپنهاوهر » دخی، « علیت » مدرکه نك حاکم مطلق ویکانه اولان مقوله سی در. چونکه ذهن منحصرأ انسانك عالمده

اجرا ایده جکی تأثیر، صرف ایده جکی فعالیتله علاقه داردر، دیور. برغسونک «ذهن» عطف ابتدیی «پراغماتیس-موس» ایله شوپنهاوهرک «ذهن» ایچون یکانه مقوله اوله رق تعیین ابتدیی «علیت» حقنده کی نظریه سی بر اولوب نتیجه اعتباریله ایکی نظریه ده عینی یوله سوق ایدر.

هر ایکی متفکرده مکان وزمانه دائر اولان فکرلرینی اشبو نظریه اساسیه اوزرینه بنا ایدرلر. برغسونه نظراً مکان، ذهنک فعالیت بشریه ایچون حقیقت واقعیه ی احضار ایتسنه مدار اولان بر صورتدر. «شوپنهاوهر» ایچون ده مکان، منطقاً ذهنک «علیت» مفهومه تقدم ایدن ایکی «قبلی تحدس» *Anschauung a priori* بریدر. ایکیسنک نظرنده مکان، افعال بشریه حصولپذیر اولمق ایچون عالمی «ماده» یه تحویل ایتمک امرنده ذهنک ضروری بر واسطه سیدر.

مکانک «برغسون» طرفندن بر «واسطه مفهومی»، *Werkzeugbegriff* «شوپنهاوهر» طرفندن ایسه «قبلی بر تحدس» صورتنده تلقی ایدلمسنده کی سبب اصلی یی تحری ایتمک فائده دن خالی دکدر.

برغسونه نظراً حائر اهمیت اولان جهت مکانک ابعاد ثلاثه سی دکل بلکه منحصرأ اونک یکنسقلنی *Gleichförmigkeit* در. بویکنسقلق سایه سنده درکه مکانه مظروف اولان ماده نک کیف مایشاء انقسامی قابل درکه اصل بو انقسام بزجه اهمیت مخصوصه یی حائردر. ایمدی شوپنهاوهرک، سلفی «قانت» امتثالاً، مکانی بر «تحدس» *Anschauung* اوله رق قبول ایتسی، مکانک یکنسقلنی سببندن طولاییدر. کرک «قانت» وکرک «شوپنهاوهر» ایچون مکان بویکنسقلقندن طولایی مفهوم دکل، تحدس در. او صورتله که مفهوم ملرک تنوعی مکانه تطبیق ایدیله مز.

«قانت» و «شوپنهاوهر» طرفندن مکانه عطف ایدیلن «قبلیت» *Apriorität* کلنجه، بوقبلیتله قانت، مکانک «حس خارجی» *äusseren Sinne* و بناء علیه ذهنه لابد اولدیغنی، «شوپنهاوهر» ایسه مدرکه نک مکان اولمدن «علیت» مقوله سندن استفاده ایده مدیکنی اکلاتمق ایسته یور. بونظریه عین طرزده دکسه ده اساس اعتباریله عیناً برغسون طرفندن درمیان ایدلمشدر.

بو ملاحظات بزی شوپنهاوهر ایله برغسونک زمان حقنده سرد ایتدکلری افکاره

سوق ایدر، برغسونه کوره زمان ذهن طرفدن تحیز ایدیلیر *verräumlicht*. شوپنهاوئر نظرنده ایسه، زمان مدرکه یه خدمت ایدن « قبلی برتحدس » در. بو افادات ظاهرأ بربرینه منافی کورنیورسده تعمیق ایدلجکه آرالرنده پک صمیمی بر قرابت موجود اولدینی کوریلور.

فی الحقیقه برغسون زمانک تحیزندن بحث ایدرکن مکنده آرادینی وصف، مکانی هر هانکی بر نقطه دن قابل انقسام قیلان یکنسقلنی در. برغسونه نظرأ تحیز زمانک اهمیتنی زمان امتدادینک بسیطلکنده دکل، بلکه منحصرأ اونک یکنسقلننده آراولی در. زیرا یالکز بویکنسقلق درکه زمانک مقاصد انسانییه توفیقاً کیف مایشاء تقسیم اولنه بیلیمسفی تأمین ایدر. ایمدی، مکانک تدقیقنده کورلدیکی اوزره، قانت و شوپنهاوئرک، زمانی « مفهوم » مقابیل اوله رق بر « تحدس » کی تلقی ایتلرینک سببی ده کذا زمانک بو یکنسقلنی در. زمانک « قبلیتی *Apriorität* »، شوپنهاوئرله نظرأ، عیناً مکانک قبلیتی کی، زمانک « حس باطنییه *inneren Sinn* » و بناءً علیه مدرکه یه الزمیتی دیمکدرکه بونظریه برغسونک یازیلرندن ضمناً آکلاشیلیر. شو حالده برغسون، « ذهن متحیز زماندن استفاده ایدر »، شوپنهاوئرله « مدرکه زمانی قبلی برتحدس اولمق اعتباریله استعمال ایدر » دیرسه، هر ایکی متفکر، بودرجه متباین اولان طرز بیانلرینه رغماً، اساس ماده ده همفکر دیرلر. ایکیسی ایچون حائز اهمیت اولان جهت، مکان وزمانک - حقیقت واقعیه یی مقاصد انسانییه ایچون کیف مایشاء قابل انقسام بر ماده یه تحویل ایتمک خصوصنده، ذهنک وسائط ضروریه دن اوله رق قوللاندینی - ایکی یکنسقل صورت اولمسی در.

شمدی یه قدر تبعاً تمزیدن استحصا ایتدیکمز نتایجی شویله جه تلخیص ایده بیلیرز : برغسونک فلسفه سنده « پراغماتیسیموس » تعبیر ایدیلن قسمده - یعنی اولاً ذهنک برواسطه حیات ؛ ثانیاً ماده ایله ذهنک مفهومات متضایفه ونهایت مکان ایله زمانک، ذهنک وسائط ضروریه سی اولدینی خصوصنده - برغسون ایله شوپنهاوئرک فلسفه لری آراسنده براتفاق تام موجود در. بواوچ نظریه ایسه ایکی متفکرک نظریات اساسیه فلسفیه لرینک نصف اولانی تشکیل ایدر.

شمدی بوفلسفه نک نصف اخیرینه نقل کلام ایدیورز. شوپنهاوئر، ذهن و ماده یه مقابل اوله رق « اراده حیات » *willen zum Leben*، برغسون ایسه « جهد حیوی »

élan vital بی وضع ایدیورلر . بویکی متفکرك نظرندە ذهنك ادراك ایتدیکی عالم صرف ظواهردن عبارتدر . بناءً علیه یالکز مدرک واسطه سیله حقیقت واقعەنك ذاتنه نفوذ ایتمکە مقتدر دکلز . بزحقیقت واقعەنك آجق یوزینی کوره بیللیورز . « بونصل تماشا ! لکن هیات ! بتون کوردکلر من بر تماشادن بشقه برشی دکلدر . » برغسون ذهنك شو عجزینی اساساً شوپنهاوئرک استعمال ایتدیکی برتشبیهله ایضاح ایدیورک بونکله برغسون ، شوپنهاوئردن بردفمه دها اقتباس ایتش اولیور دیمکدر . زیرا مدرکەنك فناره تشبیهی برغسون شوپنهاوئرذن آلمشدی .

شوپنهاوئر بوتشبهی ایراد ایتدیکی بحث اناسنده شویله جه یازیور : دها شمیدین کوریورز که خارجدن اشیانك ذاتنه نفوذ ایتک بزم ایچون کلیاً مستحیلدر . نه قدر تدقیق و تتبع ایدیلیرسه ایدلسون نتیجه ده بر طاقم تصویرلردن ، اسملردن بشقه برشی الله ایدیه من . بو ، برشاتونك اطرافنده طولاشوب بیهوده یره کیره جک بر یر آرایان وشاتونك قبا طاسلاق برشکلنی تصور ایده بیلن برکیمسەنك وضعیتنه بکزر . برغسون شوپنهاوئرک شو تشبیهی بر آاز دکیشدیره رک نوتردام Notre-Dame کلیساسنك قله سی مثالنی کوستریور . حقیقت واقعەیه نفوذ ایچون ذهنك یاپدینی بی سود تشبثات حقنده برغسون شویله یازیور : « بو ، پارسه برمدت موقتە ایچون کلن و فرضاً « نوتردام » « کلیساسنك قله لرندن برینك قروکیسنی آلمق ایسته یین بر رسامک یاپه جنی ایشه تشبیه » « اولنه بیلیر شی اصلینك تشکل حقیقی وداخلی سنه بدل خارجی وسموی برشکل » « اقامه ایدیور . اولصورتله که بوضعتکارک باپمش اوله جنی رسم ، اولسه اولسه مذکور » « شی اوزرینه فاظر اولان نقطه نظره ، عندی بر صورتده انتخاب ایدیان طرز تصویره » « تقابل ایده بیلیر . [۱]

کرك برغسونك کرکسه شوپنهاوئرک نظرندە ، طبیعتک ایچ یوزی ذهنمز ایچون اساساً مسدوددر . مع مافیه هر ایکیسنك فکرنبجه ، ذهن اشیانك ایچ یوزینی کشف ایتک اوزره بذل غیرت ایتمکدن کری طورماز . هر ایکیسی ده بومساعیده بولنان ذهنه عین وتیره اعمال اسناد ایدیورلر . اونلرک فکرنبجه ذهن ، تحلیل سایه سنده اشیانك ماهیتی کشف ایتک ایسترایسه ده بواصول ایله اونلرک ذاتنه نفوذ ایده من . اشیانك ذاتی بسبتون

بشقه بر اصول ايله ادراك ايدیلیر . او ، خصوصی بر ماهیتی حائر ، بلا واسطه « حدس » معرفتیه ادراك در .

بو خصوصی ایضاح ایتیمک ایچون شوپنهاوئر بر تشبیه دها ایراد ایدر . فوق العاده شایان حیرت درکه برغسون - اوچنچی دفعه اوله رق - بوراده دخی شوپنهاوئرک تشبیهی تقلید ایدیور . شوپنهاوئر علم جرددن بحث ایدرکن دیورکه : « علم مجرد abstracten Wissen ايله « معرفت حدسیه » intuitiven Erkenntnis آراسنده کی فرق ، بر واندرو ورف van der werff ویا « دهنه » Denner ک آثار صنعتکارانه لریله بر موزائیک لوحه سی آرالرنده کی فرق کیدر . موزائیک نقدر کوزل اولورسه اولسون ، طاشلرک حدودی دائماً اوراده طورییور و بوجهتله رنکری ، آرالرنده کی فرقلر حس ایدایه جک بر صورتده مزج ایدوب برندن دیکرینه کچمک ممکن دکدر . سرتلکریله ، حدود قطعیه لریله ، مفهوملر دخی عین ماهیتده درلر . مفهوملر حدسک او کوزل تشکلات و تعدیلاتی هیچ بروقت اکتساب ایده مزلر . برغسون شو تشبیهی بشقه بر یرده و فقط ماده مسئله مزله پک علاقه دار اولان بر بحثده استعمال ایدرک اونی شو طرزده ایراد ایدیور : ماهر بر صنعتکار بر رسم یاپسه بز بورسمی موزائیک طاشلرایله تقلید ایده بیلیرز . طاشلر نقدر کوچک و متعدد ، رنکله نه مرتبه متنوع اولورسه نمونه ک آهنگ خطوطی ، آنات الواتی او درجه صحتله اعاده ایتیمش اولورز . مع مافیه صنعتکارک یکدن ، بر فرجه ضربه سیله وجوده کتیردیکی لایحزاء یکوجود بر « حدس » ک افاده سی قدر مکمل اولان رسمنی عیناً اعاده ایده بیلیمک ایچون الی غیرالنهایه کوچک ، الی غیرالنهایه مختلف رنکله ، لایعد موزائیک طاش پارچه لری استعمال ایتیمک ایجاب ایدر .

کرك برغسون و كرك شوپنهاوئر بوتشبيه ايله عینی نظریه اساسیهی سرد ایتیمک ایسته یورلر . ذهنک فعالیت تأملیه سی ، خارجی تحلیل و یکیدن ترکیب ایتیمک اصولی ايله اشیانک ذاتی کشف ایده مز . بو غایه یه وصول بالخاصه جانی برکل اولان « حدس » سایه سنده قابلدر .

معرفتک واسطه فلسفیه سی اولان « حدس » ، Schau برغسون ايله شوپنهاوئرک نظرنده ذهنه دکل لیکن غریزه یه عائد برشی در . بوندن طولانی هر ایکی متفکر حیات غریزه ک جهت علمیه سیله پک چوق اشتغال ایدیورلر . ایکی سی دخی حیات غریزه ک

اك چوق انكشاف ايتديكنى فرض ايتدكلرى حشرانى براعتناى مخصوصه تدقيق ومطالعه ايتمكه وقف نفس ابدیورلر. اوت، بو ايكي فيلسوفك مذهبي، حيات غريزه نك ماهيت فلسفیه سی ایله بوماهیتله ذهنك مفهوماتدن متشكل اولان علم بیننده کی فرقك تدقيق وتبعندن عبارتدر، ديه تعريف وتوصيف ایديله بیایر.

كرك شوپنهاوهرك وكركسه برغسونك نظرنده حيات بالخاصه معرفت غريزه نك بر «شیئی» دكلدر. «شی» تصور ايتمك مدرکيه عاقددر. غريزه «شیئی» نه اولديغی بيلمز. غريزه، حيات نفسیه سی تیقن ايتمك سایه سنده، حقیقت واقعه یه طوغریدن طوغری یه آگاه بولنور. غريزه بالذات واقعی Wirklichkeit یشار. یشایان بر حیات اولمق اعتباریله، غريزه بالذات حقیقت واقعه در. «علم ذهنی» Verstandeserkenntnis شیئیتك حدودی داخلنده محصور قاهره سطح خارجیده تحجر ایدر. «معرفت غريزه» ایسه جانلی ودفعی اولان ماهیتی سایه سنده عالمك ذاته نفوذ ایدر. بو صورتله برغسون وشوپنهاوهر نظرنده عالم، غريزه نك جانلی بر حقیقتی ایله ذهنك سونوك برکورینشی اولمق اوزره ایکی قسمه منقسمدر.

برغسون بومسئله یه دائر شویله یازیور :

«مابعدالطبیعه یه دائر تعریفاته مطلقك مفهوملری، ارالرنده مقایسه ایدیلیرسه، بالجمله فيلسوفلرك، بینلرنده موجود اولان اختلافات ظاهریه یه رغماً، بر شیئی طانیق خصوصنده بری برندن تماماً آیری ایکی مختلف اصول قبول ايتمكه اتفاق ايتدكلری کوریلور. برنجی اصول اشیانك اطراقدده طولاشمنی، ایکنجی اصول ایسه او اشیانك داخلنه نفوذ ايتمکی تضمن ایدر. برنجی نوع معرفتك «اضافی» یه قدرکله بیله جکی، ایکنجی سنك ایسه، امکان اولديغی یرده، «مطلق» ایریشدیکی دنیه بیلیر. مطلق اولان برشی آنجق «حدس» حقنده وارد اوله بیلیر. حالبوکه «حدس» دن غیریسی تحلیلله تابع در. «حدس»، برشیئك یالکزر کندوسنه خاص ومنفرد وبناء علیه غیر قابل افاده اولان هویتله امتزاج ايتمك اوزره اول شیئك ایچروسنه کیرمك کنديسیله قابل اولان برنوع «تعطف ذهنی» یه دیرلر.

معرفت مطلقه نك اشبو تعریفیله، برغسون، قارئی فلسفه سنك نقطه اساسیه عد ايتدیکی قسمه نقل ایدر. ایشته بالخاصه «معرفت مطلقه» نك شو اصولنه شوپنهاوهر

«حقیقت فلسفیه» *Kat' exochron* یعنی کندی مذهب فلسفی سنک معرفت اساسیه سی، دیور.

بونک کی هر ایکی متفکر، اشبو معرفت اساسیه نك، یعنی مطلقك Unbedingten مفتاحی مشابه سنده اولان تجربه غریزه نك، عن اصل محدود اولان موجودیت شخصیه نك ادراکی دائره سنده محصور بولندینی خصوصنده همفکر درلر. «هر حاله - برگسون دیور - هیمزك باطناً تحلیل ایله دکل لکن حدس طریقله آگاه اولدیغمز بر حقیقت واقعه واردر که اوده بزم کندی «ذات» من *Notre propre personne* در.

باطناً تیقن ایتدیگمز بو ذات بزم دفعاً طانیدیغمز یکانه حقیقت واقعه در. کائناتك عموم حیاتی ادراک ایده بیلیمك ایچون کندی حیاتمك حسنی (شعورینی) عالم خارجی به عطف ونقل ایتلی یز. برگسونك تعریف ایتدیکی غیر مطلقك بالواسطه اولان شوعلم، کذا شوپنهاوئرک نظریات اساسیه فلسفیه سنه عاقد در. شوپنهاوئرک «اراده» *Wille* تسمیه ایتدیکی شی، برگسونك «دفعاً تیقن و هیمزك باطناً طانیدیغمز حقیقت» در. زیرا شوپنهاوئر نظرند «اراده»، آنجق «حیاتمك دفعاً طانیدیغمز درونی ذاتی» ایچون بر *determinatio a potiori* دن عبارتدر. عینی زمانده شوپنهاوئر، برگسون کی دیور که: «کندی شعورینك اک دفعی اولان شیئی» «اراده» اولدیغه قانع اولان برکیمسه ایچون بوقناعت، «مجموع طبیعتك درونی ذاتی ادراک خادم برمفتاح مشابه سنده» اولمق ایجاب ایدر. زیرا بوکیمسه بوندن صکره «بوقناعتی ذاتی و دفعی اولان معرفتدن غیر برطرزده عرض وجود ایدن بالجمله تظاهرات سائر یه ده حمل و تشمیل ایده جکدر. «حقیقت واقعه بی»، «مطلق» افاده ایتک اوزره شوپنهاوئرک «اراده» *Wille* برگسونك «جهد حیوی» *élan Vital* دیه توسیم ایتدکلی شی، غریزه معرفتیه ادراک و مخلوقاتك کندی ذاتی طرفندن عالم خارجی به عطف و حمل ایدیلن حیاتك مختلف تعبیرلرندن بشقه برشی دکلد.

«اراده» و یا «جهد حیوی» نك عالمنده تکرار زمان مسئله سی قارشوسنده بولنورز. بو مسئله نك ذهنه تعلق ایدن قسمی حل ایتدک. حیاتك ادراک غریزه سنه تماس ایدن قسم دیکرند ایه، شوپنهاوئر ایله برگسونك بیاناتی آراسنده ظاهری بر مابذت موجود اولدینی کورینور. غریزه ایله ادراک ایدیلن حیاته شوپنهاوئر غیر زمانی *zeitlos* تعبیر

ایدیور . برغسون ایسه بوحیاته « مدت حقیقه » *durée réelle* دیور . مع مافیه ، زمانک ذهن طرفدن تحیز ایدلمسی مسئله سنده اولدیغی کی ، غریزه طرفدن تحیز ایدلمسند . دخی ایکی متفکر آراسنده کی مبیانت ، اساس ماده دن زیاده طرز بیانلرنده موجوددر . بو مبیانتی بوراده تدقیق ایتک فائده دن خالی دکدر . برغسونک نظرند « مدت حقیقه » *durée réelle* تحیز ایدلماش زمان دیمکدر . اشبو تحیزدن مقصد مکان سایه سنده ماضی واستقبالک استحضارینی ممکن قیلمق ایدی . تحیزاولمسه ایدی بزدن اول و صکره بولنان زمانک تصوری غیر قابل اولوردی . بناءً علیه برغسونک « مدت حقیقه » سی ، مکانسز زمان اولق حیثیتله ، منطقاً ماضی سز واستقبالسز یعنی ابدی برحال اولق لازم کلردی .

حالبوکه بو « ابدی حال » شوپنهاوئر « غیر زمانی » *zeitlos* تعبیر ایدیور . زیرا اونک زمان اطلاق ایتدیکی شی ، آنجق « قبلی تحذس زمان » *Zeitanschauung a priori* در یعنی برغسونک متحیز دیدیکی زمانک عینی در . بناءً علیه شوپنهاوئر زمانسزلقدن بحث ایتدکجه بو مفهوم ، اساس اعتباریله ، برغسونک « غیر متحیز زمان » ی ویا « مدت حقیقه » سنک قیمتنی حائزدر . بواعتبارله ایکی متفکرک تعیرات متضاده سنک افاده ایتک ایستدیکی شی بر اولیور دیمکدر .

مع مافیه الفاظک ظاهری تضادی ایله برابر برغسونک « مدت حقیقه » سیله شوپنهاوئرک « زمانسزلی » آراسنده حقیقت حالده بر فرق موجوددر . شوپنهاوئر زمانسزلی *Zeitlosigkeit* منطقاً « ابدی برحال » دییه توصیف ایتدیکی حالده برغسون ، کندی کندینی جرح ایدرک ، غیر متحیز زمان اولقله برابر « مدت حقیقه » ده ماضی واستقبال بولندیغی درمیان ایدیور . بونی آکلامق ایچون بومسئله یی ایکی طرزده تلقی ایتک قابل اولدیغی درپیش ایدلملیدر . بز کندیمزی یا زمان غیر متحیزک اورته سنده فرض ایدر و شو حالده یالکز حالی طانیرزکه بو ، شوپنهاوئرک نقطه نظریدر ، ویاخود ، برغسونک سیاق نظری کی ، غیر متحیز زمانده یشایان « ذات » *Wesen* ک قارشوسنده اخذ موقع ایدرک بو ذاتی خارجدن مشاهده ایدرز . برغسونک بو صورتله ذاتک خارجنده بولنان مشاهدی ، غیر متحیز زمانده ادراک ایدیلن ذاتک تجاربنده ، ماضی نک ایزلریله استقبالک تخملری بولندیغی عیاناً کوره بیایر . حالبوکه شوپنهاوئرک تعریف ایتدیکی ذاتک کندیمی ایسه بو بداهته

واصل اوله ماز . زیرا زمانی مڪاندن تنزیه ایتمكه « ذات » دن ماضی ویا استقباله عائد شعور دخی سلب ایدلمش اولور . برگسونك نظریه سی بو ایکی نقطه نظری قطعیتله تقریب ایتدیکی جهتله ناقصدر .

شوپنهاوئر ك « ابدی حال » ی ewige Gegenwart ایله برگسونك « مدت حقیقه » durée réelle سنی ادراك ایتمكه مدار اولان « حقیقت فلسفه » Κατ'εξοχην حیات ذاتیه نك - بزم عالم خارجی به عطف ونقل ایتدیكمز - ادراك غریزیسی اوزرینه مؤسسدر . بونقطه نظردن باقلنجه ، غریزه ایله حیاتك فلسفی برماهیتی حائر اولان عالمی ، ذهن ایله « اشیای مرده » نك « علمی » دییه جكمز عالمندن تماماً فرقلی و مختلف اوله رق عرض وجود ایدر .

ایمدی مادامكه « حقیقت فلسفه » حیات ذاتیه نك درونی ادراكی اوزرینه مؤسس بولنیور ، هر كس ، حیات ذاتیه سنی ادراك ایتدیکی مدتجه ، بر فلسفه به مالك اولمق ایجاب ایدر . علمی فلسفه به خاص برشی وارسه اوده شو غریزی ادراكی مفهوم ملره تحویل ایتمكه تشبث ایتسی در . بومسئله ده دخی برگسون ، فکری عیناً شوپنهاوئر طرزنده افاده ایدیور . شوپنهاوئر دیوركه : هر كس حدس طریقله ویا in concreto کندیلکسندن بتون حقائق فلسفه به آگاه در . لکن بو حقائق مجردات فکریه شكنه افراغ ، یعنی اونلری تأمل ایتك ، بو ، فیلسوفه عائد برایشدر ، وفیلسوف بوندن زیاده نه برایش یاپار نه ده یاپه بیلیر . شوپنهاوئر ك بو افاده سی برگسونك شو مسئله به دائر بوجه آتی بیاناتیه مقایسه ایدلسون : « کندی بیلیر هیچ بر مذهب فلسفی یوقدركه ، ولو بعض اقسامنده اولسون ، ذهنی « حدس » ایله تأید ایتسون . مناقشات مجرده ایسه حدسی امتحانه تابع قیلمغه یارادیغی کبی برده حدسك مفهومات شكننده انعکاسیه انسانلر بیننده انتشار ایده بیلمسنه خدمت ایدر . مع مافیه مناقشه مجرده نك علی الا کثر یاپدیغی شی هر حالده کندی سنی کچن « حدس » ك نتیجه سنی توسیع ایتمکدن بشقه برشی دکدر . » [۱] ایکی متفكر ك سیاق تفکری آراسنده کی مشابته افاده لرنده بیله حس ایدیه بیلیر . ایکسینك نظریه لری « حدسیه » intuitiv نامیه معروف اولان مسلك فلسفی به منسوب در . ایمدی « حدسیه » فلسفه سی علی العاده ذهنك مفهوم لرنه پك آز اهمیت

عطف ایدر . مع مافیہ ، بر فلسفہ اولیٰ اعتباریلہ ، ذهنی انکار ایدہ من . نتہ کیم بر غسون
 وشوپنہاؤئر ، مفہوملرلہ ہیچ کیمسہ نک حقیقت واقعہ یہ ایریشہ میہ جکی یولندہ کی ادعالری
 خلافتہ اولہ رق ، مفہومات ذہنیہ کی کثرتلہ استعمال ایدوب طور ورلر . بوصورتلہ نظریاتدہ
 « ذہن » ایلہ « غریزہ » آراسندہ موجودتی ادعا اولسان اوچوروم « فلسفہ مجردہ »
 سایہ سندہ کچیلور . ذہنک فعالیت غریزہ سایہ سندہ انکشاف ایتدیکی کی غریزہ نک
 حیاتی دخی ذہن معرفتیلہ ادراک اولنور . بوکا رغماً کرک بر غسون وکر کسہ شوپنہاؤئرہ
 کورہ ، نظریاتدہ ، ذہن ایلہ غریزہ اساساً بر برندن تماماً آیریدرلر . شوپنہاؤئرک نظرندہ
 « معمای کائنات » Welträtzel غریزہ ایلہ ذہنک شومغایرتندہ دکل ، بلکہ بوایکی شیئک
 بر آرایہ کلکسندہ در .

اشبو « معمای کائنات » ایلہ حقیقت فلسفیہ شوپنہاؤئر ایلہ بر غسون ایچون
 مذهب فلسفی لرینک نصف اخیرینک رکن اساسی سنی تشکیل ایدر . کوریلیورکہ -
 ذہنک بر « واسطہ حیات » Werkzeug Des Lebens ، « مادہ » نک ، ذہنک
 مفہوم متضایفی Wechselbegriff ونہایت مکان ایلہ زمانک ذہنک ضروری خادملری
 اولدیغہ دائر - فلسفہ سنک نصف اولندہ کی نظریاتی ، بر غسون شوپنہاؤئرہ ردن
 اقتباس ایتدیکی کی فلسفہ سنک نصف اخیرندہ یعنی ، حیاتک ادراک غریزیسی ،
 حیاتک زماندن استقلالی وحیات ایلہ مفہوملر آراسندہ موجود اولان نسبت
 حقندہ سرد ایتدیکی نظریہ لرنده دخی شوپنہاؤئرک مذهب فلسفی سنہ اقتدا ایتیش اولیور .
 بتون بونلر ، بر غسون فلسفہ سندہ کی کافہ افکار اساسیہ نک عن اصل آلمان فیلسوفی آرتور
 شوپنہاؤئرک فلسفہ سندن مقتبس اولدیغی عیاناً اثبات ایدر .

ایکی متفکرک نظریات اساسیہ لرینہ عائد افکار فرعیہ لری دخی مقایسہ ایدیلیرسہ
 بیلرندہ یک چوق مشابہت اولدیغی کوریلور . اشبو قرابت فکریہ ، یوقارودن بروایکی
 متفکر آراسندہ موجود اولدیغی کوستردیکمز وحدت نظرک بر نتیجہ طبیعیہ سیدر .
 نتہ کیم آمریقا متفکر لرندن « لووہ ژوی » Arthur O. Lovejoy ، شوپنہاؤئر ایلہ
 بر غسونک تکاملہ دائر اولان نظریہ لری آراسندہ حیرت افزا بر مشابہت کشف ایتشدہر .
 شویلہ کہ بر غسونک « حیاتک وحدتی » ایلہ ظاہری انبساطنہ دائر اولان نظریہ سنی ،

شوپنهاوئر ك « اراده نك وحدتى » Einheit des Willens ايله بو وحدتك مكان وزمان داخلنده كى انبساطنه دائر اولان نظريه سنك برتقليدى كې كوسترييور . برغسونك بو خصوصده شوپنهاوئر اولان تابعيتك ديكر بر مثالى بز موزائيق تشبيهنده كورمش ايدك . جانلى وحدت يالكز ضريره طرفندن ضبط وادراك ايديلير . خارجيتك ظواهرى ذهنك كور كورينه بر عمليه سيدر .

كذا برغسونك « خنده » يه دائر ويرديكى ايضاحات شوپنهاوئر ك ايضاحاتيله توأمدر . هر ايكي متفكرده ضحكك سببى « مفهومات مرده » يه « ااقيلوب قالان ذهن ايله ذهنك سرتلكريله مستهزى » هر شيئه اويان « حيات » آراسنده كى عدم تناسبك بردن بره حس اولنسى كيفيته عطف ايدويورلر .

نظريه صنعت حقنده ، هر ايكي متفكر ، صنعتكار ك اقتدارى ، انسانى « پراغماتيسموس » ك ذهنه چيزديكى طار ساحه دن آزاده قيله رق اونى حيات حقيقيه ايله طوغريدن طوغرى يه تماس ايتدير مكدن عبارت اولديغى بيان ايدويورلر .

نهایت برغسونك « اختيار » نظريه سى شوپنهاوئر ك بو خصوصده كى نظريه سنه ماده پك مباین ايسه ده شكل اعتباريله ، بونك كې - « قانون عليت » ك منحصرأ ذهن ساحه - سنده نافذ و مؤثر اولدينى فقط حياتك حد ذاتنده مختار اولوب سربستى سنى خارجده دخى فعلاً اظهار ايتمه ك مقتدر اولدينى - فكرى اوزرينه مؤسسدر . مع مافيه شوپنهاوئر « اختيار » ك ماهيت مشخصه سنى برغسوندن بشقه - ودها منتج - بر طرزده تعريف وايضاح ايتمشدر .

برغسون فلسفه سنك جمله نظرياتنده صيقى بر ارتباط منطقى مشاهده ايدلير . ديكر طرفدن ا كثر يا شوپنهاوئر ده بعض اطرا دسر لقلر بولنيور . ايشته آرالرنده كى وحدت نظره و غماً برغسون ايله شوپنهاوئر ك فلسفه لرى بر چوق نقطه نظر دن بر بردن پك فرقلى اولمى اسبابندن برى ده بودر . شوپنهاوئر ك فلسفه سنده تصادف اولنان قانت و افلاطونك رشته افكارى برغسون طرفندن قسماً اهمال ، قسماً دخى بشقه بر شكله افراغ ايديليور . صرف انسانه خاص اولان عقل Vernunft ايله انسان ايله حيوانات بيننده مشترك اولان مدركه Verstand آراسنده شوپنهاوئر ك كشف و تعين ايتديكى فرق

مهمی برغسون تمیز ایده میور. کذا «فعالیت اختیاریه» و یا «مدت حقیقیه» که نظریه لرده برغسونک یادیغی اطرادسز لقلردن شوپنهاوئر مبرا قالیور. حتی شوپنهاوئرک بودرجه مناقشات سبیت ویرن بدینلکنک برغسون فلسفه سنده تصادف ایلمه سی، ایکی جمله نظریاتک محتویات و ماهیت اساسیه لرندن زیاده، بو نظریاتک اکتسا ایتدکلی شکل خارجیلرندن منبعث برکیفیتدر.

مع مافیه هیئت عمومیه اعتباریه، بو ایکی فلسفه آراسنده فوق العاده مهم بر فرق موجوددر. شوپنهاوئرک آثار کائنات حقنده شمولی، بالجمله اقسامی دوشونلش، مکمل بر جمله نظریاتی محتوی اولدیغی حالده برغسونک مؤلفاتی برطاقم منفرد تتبعاتی جامع اولوب، بوتبعاتک فکر اصلی و اساسی به اولان ارتباط خفیف ایسه نادرأ حس ایدیله بیایر. ایشته برمسلك قطعی و شاملک افاده سی اولمق اعتباریه، شوپنهاوئرک یازیلری بزده اساسی و فیض آور بر فلسفه نک تأثیرینی بیراقیر، برغسونک محرراتی ایسه، متجسس بر مفکره نک غایه تکمله و ارمیه رق الانکشاف ایتدکده اولدیغی کوسترمکله بزده ها آز اساسی، متردد بر مذهبک قارشوسنده بولندیغمزی حس ایتدیریر.

اسلوبک کوزللیکی، جودت تصویر، مسعود تشبیهلر انتخابی خصوصنده ایکی متفکر عادتاً یکدیگریله مسابقه ایدیورلر. مع مافیه برغسونک یوقارودن برو شوپنهاوئرک چوق تشبیهلر استعاره ایتیش اولدیغی کوسترن تدقیقاتمز، فرانسز فیلسوفک تشبیهاتدن استعانه ایتک خصوصنده کی مهارتی شوپنهاوئرک مدیون بولندیغی دخی اثبات ایدر. آلمان متفکرلرندن بونکه Bönke نک بو ایکی متفکر آراسنده کشف ایتدیکی برچوق لسانی مشابهلر، برغسونک لسان اعتباریه ده شوپنهاوئرک تحت نفوذنده بولندیغی عیاناً کوسترر. فی الواقع قاره برغسونک مبذولاً استعمال ایتدیکی تشبیهلر ده، شوپنهاوئرک طرز تحریرینک درجه افراطه واردیرلدیغی حس ایده چکی که بو تشبیهلرک تتابعندن ده برغسونک محدود النظر ودها آز متحول اولدیغی استنتاج، فقط دیگر طرفدن فرانسز فیلسوفک طرز تحریری شوپنهاوئرک ده خارق العاده، دها مهیج اولدیغی مشاهده ایده بیله جکدر. ایکی متفکرک خارجی افاده شخصیه لری ایسه بزده طبیعت باطنیه لری آراسنده کی فرق اساسی بی اراهه ایلر.

بوکون المزده، برغسونک شوپنهاوئر فلسفه سنه پک چوق شیلر مدیون اولدیغی

تصدیق ایتک ایسته مدیکنی و آلمان فلسفه سنه قارشو هیچ برحس منتداری بسله مدیکنی فرض ایتدیره جک دلائل موجوددر . برگسون شوپنهاوئر دن آلدینی سرمایه تفکری «ابداع» ک معنای عامه سیله کندی ایجادی کبی عد ایتکه متایل کورینیور . فی الحقیقه شمیدی به قدر درمیان ایتدیکمز بتون ملاحظاته رغماً ، فرانسر فیلسوفنی ، «آنتال» Antal و «بونقه» Bönke نك یاپدینی کبی ، برمنتحل اوله رق تلقی ایتک ، هم لیاقت حقیقیه بی ، وهم ده فکری ابداعک طبیعتی حقیقه حکم و تقدیر ایتمهک دیمکدر . برگسون ، شوپنهاوئرک سحر آمیز نفوذ و تأثیرینه رام اوله رق تتبع و تأمل ایتمش و بوسایه ده او قدر بیوک براهیت فکریه بی حائز اولان آثارینی وجوده کتیرمشدر . بونقطه نظر دن برگسونک آثاری شوپنهاوئر ره مربوط بولمغله برابر فلسفه نظرنده بر ابداع تشکیل ایدر . لکن برگسونک فلسفه سی ، ابداعی ، هیچدن یار آتمق معنای عامه سیله دکل ، بلکه ماضی نك استقباله تمادیس کبی قبول ایدن برگسونک ویرمک ایسته دیکی معنایه کوره بر «ابداع» اوله بیلیر . هر درلو حیات جسمانیه و معنویه کبی ، بوفلسفه دخی ماضی ایله مشبوعدر . بز ایسه ، بوماضی نك برگسون ایچون نه دن عبارت اولدینی بر تفصیل کورک .

برغسونک شوپنهاوئر ایله اولان روابط تابعیتی بعض خصوصیات ایله ده تأید ایدیور . شویله که : اولاً برگسون شوپنهاوئر جدی بر صورتده مطالعه ایتمش اولدینی بالذات کندیس معترفدر . حیات فکریه سنک تمامیه انکشافه تصادف ایدن زمانلرده ، فرانسه ده شوپنهاوئر قارشو عموماً بیوک بررغبت و پرستش حکمفرما ایدی . او وقت هرکس شوپنهاوئرست اولمغله افتخار ایدر و محافله بر موقع ممتاز صاحبی ایدی . بوندن ماعدا برگسونک استاد «راووسون» Ravaisson شه لینگ مذهبی التزام ایدنلردن ایدی . برگسونک بتون آنارنده ، بالخاصه «ماده و حافظه» Matière et Mémoire کتابنده شولینگ نفوذ و تأثیری عیاناً کوریلور . اساساً شوپنهاوئر آ کلامق ایچون فصلک طوغری یول بوفیلسوفک ، افکارینه تابع بولندینی شه لینگ Schelling ک فلسفه سنی مطالعه ایتمکدن عبارت ایسه ، بوکون دخی برگسونک فلسفه سنی آ کلامق ایچون ده تابعی بولندینی شوپنهاوئرک فلسفه سنی تدقیق ایتمکدن امین بر اصول یوقدر .

شوپنهاوئرک فلسفه سی ، شه لینگ مذهب فلسفی سیله آلمان رومان تیقلرینک اون طقوزنجی عصرک ایلاک یکر می سنه لرنده رونمون اولان حرکت عمومیه فلسفه سندن فیضیاب اولمشدر .

رومانتیک Romantik حرکتی ایسه اون سکنزنجی عصرک ربع اخیرنده Herder هردهر و غوته Goethe طرفدن اورتیه سوریلن ادراک حیات Lebensanschauung . مبتنی در . غوته نك « فاووست » قهرمانی « غره تحن » Gretchen : « هرشی احتیاسدن عبارتدر ، اسم (مفهوم) ایسه صوت و بخاردر ، دیور . بو ، شوپنهاوهر و برغسون لساننده : « هرشی » معرفت اراده ، یعنی نفسنی اراده اوله رقتیقن ایدن « جهد حیوی » élan vital دن عبارتدر ؛ مفهومات ذهن ایسه صوت و بخاردر . « طرزنده افاده ایدیلیور . غوته حیاتنك صوك سنه لرنده ، رومانتیقلره امثالاً ، کنديسنك و قتیله « احتیاس » Gefühl تسمیه ایتدیکی شیئه « عقل » دیدیکی کبی برغسون فلسفه سنی دهها اوتاریخدن کشف ایدرجه سنه « اقرمان » ، ۱۳ شباط ۱۸۲۹ تاریخنده یازدینی بر مکتوبده شویله دیور : « الوهیت یشایانده تجلی ایدر ، اولمش اولان شیده دکلدر ؛ الوهیت اولوب بیتمش ، انجماد ایتمش شیلرده دکل بلکه انکشاف ایدوب صائر اولان شیلرده در . بونك ایچون الوهیه اولان استعدادیله ، « عقل » Vernunft دخی انکشاف ایدن ذیروحلرله ، مدرکه اشتغال ایسه اونلردن استفاده ایتك اوزره « اولمش » geworden و انجماد ایتمش شیلرله ایدر .

برغسونك شوپنهاوهردن ، شوپنهاوهرك « شهلینغ » ، « غوته » و « هردهر » دن تواتراً توارث ایتدکلری شو عنعنۀ افکاری اولنه طوغری عصردن عصره تعقیب ایله قرون وسطی ده کی آلمان صوفیه سنه قدر کله بیلیرز . فرانسه ده دخی عینی حرکات فکریه یه تصادف ایدرز . « روصو » ایله « دیده رو » و بالخاصه « پوآره » ایله ۱۷ نجی عصرده « ده قارت » فلسفه سنه معارض اولانلرک وجوده کتیردکلری جریان افکار بوقیلدن در . بوجریانی تعقیب ایدر سهك قرون وسطی آلمان و فرانسه صوفیه سندن « آله نیسموس » ك صوفیوننه چیقه جغمز کبی بو دوره دن قسماً طوغریدن طوغریه قسماًاده یونان قدیم عنعنات فکریه سنی تعقیباً نهایت اقصدای شرقه یعنی معلوماتمرك دهها ایلرو کچه مدیکی هندستانك هرفانه واصل اولورز . برغسونك اغلب احتمال واقف اولمدینی شو روابط فکریه شوپنهاوهر ، « شهلینغ » ، « غوته » و « هردهر » ك معلومی ایدی . برغسوندن اول کلن آلمان متفکرلری ، فلسفه لرینك اصل و منبع لرینی ایی دن ایی یه بیلدکلرندن فلسفه لرنده برغسونده کورلیهن لایتزلزل برهمنانت ، عمیق بر نفوذ نظر رونمون اولور .

بوراده سوزمه ختام ویره رک بو تبتعاتک باش طرفه تکرار رجوع ایدیورم .
 برغسونک آلمان حیات فکریه سی حقنده ویردیکی علیهدارانه حکمک هیچه منجر اوله جغنی
 بالخاصه آلمان فلسفه سینه اولان ارتباط و تابعیتی ایله بالذات کنیدیسی اثبات ایتمش اولیور .
 فی الحقیقه برغسون فلسفه سنی ده شامل اولان اوروپا تاریخ مدینتی، بزه آلمان مفکره سنک
 صوک عصر ظرفنده عالم ایچون توکنمز بر منبع فیض وسعادت تشکیل ایتدیکتی کوستریور .
 عالمده ایفا ایتدیکنمز شو بیوک وظیفه نک بزه تولید ایتدیکی حس مفخرت ، بزه
 برغسونک تحقیرات غرضکارانه سنی بیوک بر اعتدال دمله رد ایتمک قوتنی بخش ایدر .
 آلمان مدینتنک قیمتی دوستلرینک تقدیراتی ویا دشمنلرینک تویخاتیله تزايد وتناقص ایتمز
 اونک قیمتی حد ذاتنده بولنور؛ و بوحد ذاتنده حائر اولدینی قیمت حقیقیه سی سایه سنده
 آلمان مدینتی کندی موجودیتنی عالمه قبول وتقدير ایتدیر مکده در .

فلسفه مدرسی

غونته ر یاقوبی

منه می :

فلسفه مدرس معاونی

ی. ابن حبیب

